

Uznesenie Európskeho výboru regiónov — 60. výročie podpísania Rímskej zmluvy

(2017/C 207/02)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

My, členovia Európskeho výboru regiónov (VR):

1. sa pripájame k oslavám výročia podpísania Rímskej zmluvy ako kľúčovému okamihu na rozsiahlu reflexiu o budúcnosti Európskej únie (EÚ), a pripomínáme, že hlavným poslaním Únie je zabezpečiť rešpektovanie základných práv, mier, prosperitu, stabilitu a nové celoeurópske príležitosti pre všetkých jej občanov;
2. sa zasadujeme za Európu, ktorá bude schopná posilniť dôveru svojich občanov a lepšie riešiť výzvy, ktorým čelíme v rámci EÚ a na celom svete, a prijímať rozhodnutia o spoločných opatreniach v duchu solidarity a zároveň dodržiavať zásadu subsidiarity;
3. pripomínáme, že identita Európy je historicky zakorenená v jej regiónoch, mestách a obciach, a že príspevok miestnych a regionálnych orgánov k procesu európskej integrácie v hospodárskej, kultúrnej a politickej oblasti neustále narastá;
4. pripomínáme, že priepasť medzi občanmi a EÚ bola uznaná pred 25 rokmi v Maastrichtskej zmluve, ktorou sa vytvorilo okrem iného občianstvo Európskej únie a zriadil Európsky výbor regiónov. Kľúčovou úlohou decentralizovaných miestnych a regionálnych orgánov, ktorá bola stanovená v Lisabonskej zmluve, však musí byť i naďalej dohliadať na rešpektovanie zásady subsidiarity a participatívny v európskom legislatívnom procese. Preto je nevyhnutné zlepšiť súčasnú situáciu, keď sú miestne a regionálne orgány ešte stále príliš často len konečnými vykonávateľmi politik EÚ, a nie skutočnými protagonistami pri ich koncipovaní, najmä v legislatívnej oblasti, napriek snahám a politickému a inštitucionálnemu úsiliu Európskeho výboru regiónov vo vzťahu k ostatným inštitúciám EÚ;
5. sme presvedčení, že VR ako zhromaždenie EÚ združujúce regionálnych a miestnych zástupcov stelesňuje Úniu zjednotenú v jej kultúrnej a jazykovej rozmanitosti v globalizovanom svete; sme plne odhodlaní podporovať európsku demokraciu a aktívne občianstvo, prispievať k zakotveniu základných práv a ochrane menšín, posilneniu bezpečnosti a podpore rovnosti a zabezpečiť harmonický a udržateľný rozvoj v súlade s cieľmi hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti;
6. zdôrazňujeme naliehavú potrebu posilniť demokratické prepojenie medzi Európskou úniou a jej občanmi tým, že sa zabezpečí, že Únia bude poskytovať účinné a rýchle riešenia veľkých spoločných výziev, ktoré mestá, regióny a členské štáty nedokážu vyriešiť samy, t. j.: posilniť konkurencieschopnosť EÚ; posilniť súdržnosť; dosiahnuť, aby bola EÚ bezpečným priestorom, kde je zaručená sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť pre všetkých; poskytnúť mladým ľuďom konkrétne vyhliadky do budúcnosti, v štúdiu ako aj v práci; zvládnuť migrantskú a utečeneckú krízu; zachovať schengenský priestor; bojovať proti zmene klímy a zvyšovať odolnosť voči katastrofám; podporovať nízkouhlíkové hospodárstvo a energetickú úniu; posilniť úlohu Únie ako jedného z hlavných globálnych aktérov, a to najmä pri plnení cieľov udržateľného rozvoja programu 2030; bojovať proti nezamestnanosti; bojovať proti terorizmu;
7. zdôrazňujeme, že „štyri slobody“ jednotného trhu EÚ, t. j. voľný pohyb osôb a voľný obeh služieb, tovaru a kapitálu, predstavujú konkrétne výdobytky pre občanov EÚ a sú neodmysliteľným prvkom európskeho politického projektu. Sú nedeliteľným súborom práv, ku ktorým nemožno pristupovať čiastkovo, inak by sme potlačili hodnoty, na ktorých je založená samotná existencia EÚ. Preto sme znepokojení pokusmi niektorých členských štátov obmedziť ich uplatňovanie, najmä v oblasti voľného pohybu osôb;
8. opakujeme však, že jednotný trh by mal zabezpečiť aj sociálny pokrok a že pravidlá hlavných ekonomických slobôd a hospodárskej súťaže nemajú prednosť pred základnými právami, počínajúc bojom proti diskriminácii, chudobe a nezamestnanosti;
9. sa nazdávame, že oslavy výročia podpísania Rímskej zmluvy musia byť príležitosťou podnietiť priamu účasť, kritické myslenie a aktívny záujem občanov pri formovaní budúcnosti Európskej únie, pričom rozhodnutia sa musia prijímať na úrovni, ktorá im je najbližšie. Sme presvedčení, že takýto proces by mal byť participatívny a reprezentatívny a všetci občania by mali mať rovnaké príležitosti zapojiť sa, prispieť a angažovať sa v Únii. Miestne a regionálne orgány majú ako také ideálnu pozíciu na to, aby viedli tento proces a prispeli k realizácii myšlienky Európy občanov;

10. sa domnievame, že je dôležité získať presný obraz o ambíciách a túžbach občanov vo vzťahu k EÚ, ako aj o ich obavách a frustrácii. Preto vítame tretiu Správu o občianstve EÚ na rok 2017, ktorá vychádza z informácií získaných od občanov prostredníctvom prieskumov a verejnej konzultácie;

11. preto zdôrazňujeme, že EÚ:

- musí byť schopná riešiť nevyrovnaný vplyv globalizácie na životy Európanov posilnením zásad Európy spočívajúcej na sociálnej spravodlivosti, hospodárskej sile a solidarite,
- by mala získať podporu svojich členských štátov, aby mohla spoločne so svojimi miestnymi orgánmi a regiónmi zakročiť pomocou vhodných riadiacich nástrojov a primeraných finančných prostriedkov, keď spoločnosť a občanov zasiahnu veľké výzvy,
- musí zaručiť decentralizovaný prístup v rámci komunikácie a zrozumiteľne informovať o svojich politikách a postupoch, aby bol jasný význam rozhodnutí prijatých na úrovni EÚ pre konkrétne situácie na miestnej úrovni v rôznych častiach EÚ. V tejto súvislosti zohrávajú dôležitú úlohu informačné centrá Europe Direct a ďalšie európske informačné siete, ktoré združujú regióny a miestne orgány,
- musí mať jasnejšie a transparentnejšie rozdelené politické úlohy, zaručiť občanom zodpovedný prístup svojich inštitúcií a otvorenosť svojich rozhodovacích postupov, čo si môže vyžadovať ďalšiu reformu zmlúv,
- by mala zväziť inštitucionálne reformy s cieľom zvýšiť zapojenie regiónov a miestnych orgánov a zohľadniť ich legislatívnu úlohu pri uplatňovaní zásady subsidiarity a v úsilí zabezpečiť demokratické riadenie zdola nahor v Európe občanov, regiónov, územných celkov a miestnych orgánov;

12. s cieľom pripraviť svoje podnety pre nadchádzajúcu politickú diskusiu o budúcnosti Únie sa zaväzujeme:

- začať rozsiahly proces dialógov s občanmi, aby sme si vypočuli názory, návrhy a obavy priamo od ľudí v celej EÚ. Tento proces budú sprevádzať politické konzultácie za účasti európskych a národných združení miestnych a regionálnych orgánov a ďalších zainteresovaných strán vo všetkých členských štátoch s cieľom rozvíjať konkrétne inovačné a praktické riešenia výziev, pred ktorými stojíme,
- poskytnúť výsledky týchto paralelných procesov ostatným inštitúciám v snahe prispieť k budúcemu konventu, na ktorom sa pripravia zmeny zmlúv pre budúcnosť Európskej únie,
- zintenzívniť svoje úsilie podporovať práva vyplývajúce z občianstva EÚ a našich spoločných hodnôt, ako aj účasť občanov na demokratickom živote Únie,
- preskúmať spôsoby, ako väčšmi rozvinúť dialóg s európskymi inštitúciami, a najmä s Európskym parlamentom,
- prehĺbiť dialóg a výmenu názorov s európskymi inštitúciami, a najmä s Európskym parlamentom, na základe takých iniciatív, ako sú dokumenty „Zlepšenie fungovania Európskej únie využitím potenciálu Lisabonskej zmluvy“ a „Možný vývoj a úpravy súčasnej inštitucionálnej štruktúry Európskej únie“ s cieľom dosiahnuť ešte aktívnejšie a účinnejšie zapojenie Výboru regiónov do tvorby právnych predpisov EÚ;

13. zdôrazňuje, že je dôležité zaručiť práva mladých ľudí v celej Európe. Dostupnejšia EÚ posilní otvorený dialóg medzi ľuďmi všetkých generácií. So zreteľom na základné zásady mieru a prosperity bude táto EÚ schopná reagovať na túžby mladých ľudí;

14. poverujeme svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, národným a regionálnym parlamentom a vládam, ako aj miestnym samosprávam.

V Bruseli 9. februára 2017

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA
